

עין משפט
נר מצוה

ב א ב מיי פ"ג מהל' רוצח הלכה יא:
בא ג ד מיי שם הי"ב:
בב ה מיי פ"ט מהלכות פרה אדומה הל' ב:
בג ו מיי שם פ"ב הלכה ג:
כ ד ח ט מיי פ"ג מהלכות רוצח הלכה יב:

עז:

סתם משחקין בכדור כמה דעיילי בו'. לא מסתבר לפרש כלל לענין חיוב מיתה בזמזיד דאי קאי גברא תוך ארבע אמות ואתרו ציה וקיבל עליו התראה אמאי פטור הא ודאי מתכוין הוא אלא נראה כלשון ראשון שפירש בקונטרס דלענין גלות איירי כדדרשין

שלהי כ"ד הרגל (ב"ק ד' כו: ושם)

ואשר לא נדה פרט למתכוין לזרוק שמים חזק ארבע והוא הדין נתכוין לזרוק ד' חזק ב' כי הכא דסתם משחקין בכדור מתכוין שתלך חוץ לד' אמות ולא תוך ד' אמות ומיהו קשה אי למיפטריה מגלות קאמר פרט למתכוין לזרוק ב' חזק ד' הא דאמרין בריש אלו הן הגולין (מכות ד' ו: ושם) (אם צפתע) בלא איבה פרט לשונא בלא נדיה פרט למתכוין לנדה זה והלכה לנדה אחר ואשר לא נדה פרט למתכוין לזרוק שמים חזק ארבע והשתא מקרא דואשר לא נדה דכתיב ברישא צפרשת ואלה המשפטים מוקמי בלא נדיה דפרשת ואלה מסעי הוה ליה למעוטי ההוא דדמי טפי לפטור כגון נתכוין לנדה זה והלכה לנדה אחר ולא נתכוין לזרוק לנדה הנרנח ובשלהי כ"ד הרגל (ב"ק ד' כו: ושם) פירש בקונטרס לשון אחר דחייב גלות וכן נראה לר"ת ולא לגמרי כפיירשו דפירש פרט לנתכוין לזרוק ב' חזק ד' דלא הוי צכלל כי יזיד דכתיב בתריה אלא פרט דלא הוי צכלל מכה איש ומת דכתיב לעיל מיניה ולהאי פ"י לא מתקומא שמעתין לענין גלות אלא לענין חיוב מיתה כלשון שני שבקונטרס וא"ת ואמאי איטריך לחייב גלות לנתכוין לזרוק ב' חזק ד' מהיכא ס"ד דפטור ולפטור ממיתה ודאי לא אתא דפשיטא דשוגג פטור ממיתה וי"ל דהוה פטרינן ליה מצלא נדיה כמו נתכוין לנדה זה והלכה לנדה אחר ועוד יש לפרש דלעולם נתכוין לזרוק ב' חזק ד' פטור מגלות ולא קשיא מידי מההיא דמכות ולדחי נקט ברישא לנדה זה משום דהתחיל לדרוש קרא דבלא נדיה ברישא והתנא רנח להזכיר הפשוט יותר תחלה וא"ת ואמאי איטריך צפרק אלו הן הגולין (מכות ד' ו: ושם) ^א (מצבגגה) לפטור נתכוין להרוג צהמה והרג את האדם הא על כרחק היינו או נתכוין לזרוק לנדה זה והלכה לנדה אחר או נתכוין לזרוק ב' חזק ד' וי"ל דהתם הוי האדם והצהמה זה אצל זה אי נמי כסבור צהמה ונמנא אדם ומיהו מימה הא דפליגי רבי ורבנן בריש

אלו הן הגולין (שם) צנשמט הברזל מקתו ומן העץ המתבקע דמר מחייב צהאי ומר מחייב צהאי אמאי חייב הא הוי כמו נתכוין לזרוק ב' חזק ד' שנתכוין לצקעת ענים שלפניו והלך למרחוק: בגוסס

נפל דקתני כגון שנפל על ידו צבח או על הזד כלומר על נד הכלי ומשם ניתז צבח לשוקת וקתני דפסול: **צאוסא**. לא ניתזו מכה נפילה ראשונה אלא מעטמו חזר ושחת מידו לשוקת. שותת כמו (בבבס דף כג:׀) מים שותתין על צרכיו קולי"ר בלע"ז שאינו ניתז למרחוק אלא נופל ויורד כנגדו: והוה **עליה**. ונתכוון להזות עליה לטהרה מטמא מת וההזיה נראית עליה אצל ספק על המחט נפל ההזיה כשיצאת מידו ספק על החרס הזה תחלה: **ומיאה עליה**. כלומר ומן החרס חזרה ונתזה עליה וקתני פסולה אלמא לאו כמו היא: **מלא אסמרי**. לאו לשון מציז דהוה המזהי^ט קתני אלא לשון מציאה כלומר ההזאה נמשאת עליה ואין ידוע אם בתחלה הזה עליה או חזר מכה היתזו או שמא לא זה ולא זה אלא על החרס הזה והיה מדרון והלכה ההזאה על המחט דליכא כמו כלל: **דכפסיה**. קטר ידיו ורגליו על שפת היס: **ואשקיל עליה צידקא דמיה**. הפנה את מרוגת המים עליו: גיריה ידיהו הוא. הן הן תזיו והרי הוא כזרק צו חץ וכדמפרש ואילך שהמים צאים צכה ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמוך לשפת היס והשפה מדרון: **צבה ראשון**. כשפינה להם דרך לנדה זה מיד נפלו עליו דהוי כמו: **אצל צבה שני**. שהניחו רחוק קצת ולא נפלו המים מיד צלאתן מגדרותיהן עליו אלא לאחר מכאן הלכו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: **והלכה לצדין**. דרך נפילתה שלא נפלה כנגדו אלא כשהיא חוזרת לארץ היתה מתרחקת לצדין אצל אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חוזרת לארץ מאליה: **סיזיל לעיל**. דהא כלפי מעלה זרקא כנגדו ולא לצדין: ואי

הגשרפין פרק תשיעי סנהדרין

צשעסיה. מיד צשעת כפייה מתחיל ואח"כ הולך וחזק: **ואפילו הוא**. הדוקף עצמו: **קדם וסלקו**. קודם נפילתו של זה פטור: **צנידנא דשדייה יכול לעלות הוא**. ופטור על הדחייה ומשום סלוק לא מצית לחיוביה דגרמא צעלמא הוא: **ואפילו הוא קדם**. הזרק את החץ וכן לאחר זריקת החץ קודם שיגיע החץ לחצירו ונטל התריס הימנו: **סמנין**. הראויין לרפאותו: **צידו**. של הרוג: **סלנך**. כיון דאם יש שם סמנין הראויין לרפאותו צידו פטרת ליה אפי' אינס צידו אלא שמצויין צשוק לקנות צשעת זריקה הרי אלו כאלו הן צידו ופטור ואפילו לא נמצאו לאחר מנאן: **נודמנו לו סמנין**. למוכה אחר המכה ולא קנאן ולא ריפא עצמו: **מהו**. מי אמרינן הרי היה יכול להתרפאות או דילמא כיון דצשעת זריקה לא הוי סמנין מיחייב דהא מכת מות הוא: **הרי ילא מצ"ד זכאי**. כלומר הואיל וקודם עמדו צדין מנאן לו זכות אין לנו לחייבו: **זרק צרור צנוטל**. ^א ונתכוין להרוג את חצירו וזרק צרור והכה ככותל צכה וחזרה מכחו לאחורי^ב והרגו חייב דהא נמי כמו הוא: **כגון אלו המשחקין צדור שסרגו**. רגילין טינוקות להכות הכדור ככותל צכה כדי שתחזור לאחוריה הרצה ולאחר ^ב שזורק הוא כך ומצירו אוחז את הכדור ומכה אותו צה. אם יכול לכוון ההוא דזרק כותל אשמעינן תנא דאם נתכוין שתהרוג את חצירו בחזרתה לאחוריה ויש צו כדי להמית חייב: **כגון אלו המשחקין צדור שסרגו סוך ד' אמוס פטורין**. אם היה המוכה עומד בתוך ארבע אמות של כותל ולא הספיקה לחזור ד' אמות עד שמנאחתו והרגתו פטור הזורק מגלות: **חוץ לד' אמוס חייב**. גלות: **אי דניחא ליה**. ^ו (שלא שתחזור יותר: **אפי' פורסא נמי**. ליחייב גלות דהא הרג צשוגג וטעמא ליכא למיפטריה: **ואי לא ניחא ליה**. שתחזור כל כך: **אפי' טונא נמי**. יותר מד' אמות ליפטור דלא נתקיימת מחשבתו דלמר מר (מכות דף יז:׀) ואשר לא נדה^ט פרט למתכוין לזרוק שמים חזק ד' אלמא כיון דלא ניחא ליה דניזיל לא: **ספס משחקין צדור כמה דעיילי**. ומקריבי לכותל צשעה שזורקין מינח ניחא ליה כדי שתחזור הרצה הלכך צליר מד' אמות לא ניחא ליה דמיזיל. אית דמפרשי האי חייצין ופטורין ממיתה וכגון שהתרו צו: **דכי האי גווגא**. שחזרה לאחוריה מכה זריקתו חשיב להו כמו: **המקדש**.

מי חטאת צאפר. נתינת אפר על המים קרי קידוש כדתנן במסכת פרה (פרק ו מ"ב) ^א (הרי קודש) קף על המים: **ואח"כ נפל לשוקת**. אכן חלולה שהמים נכנסין צו מן המעיין דרך נקב שפופרת דכתיב (במדבר יט) מים חיים אל כלי שמהא חיותן בכלי. וקא ס"ד דהאי נפל דקתני כגון שנפל על ידו צבח או על הזד כלומר על נד הכלי ומשם ניתז צבח לשוקת וקתני דפסול: **צאוסא**. לא ניתזו מכה נפילה ראשונה אלא מעטמו חזר ושחת מידו לשוקת. שותת כמו (בבבס דף כג:׀) מים שותתין על צרכיו קולי"ר בלע"ז שאינו ניתז למרחוק אלא נופל ויורד כנגדו: והוה **עליה**. ונתכוון להזות עליה לטהרה מטמא מת וההזיה נראית עליה אצל ספק על המחט נפל ההזיה כשיצאת מידו ספק על החרס הזה תחלה: **ומיאה עליה**. כלומר ומן החרס חזרה ונתזה עליה וקתני פסולה אלמא לאו כמו היא: **מלא אסמרי**. לאו לשון מציז דהוה המזהי^ט קתני אלא לשון מציאה כלומר ההזאה נמשאת עליה ואין ידוע אם בתחלה הזה עליה או חזר מכה היתזו או שמא לא זה ולא זה אלא על החרס הזה והיה מדרון והלכה ההזאה על המחט דליכא כמו כלל: **דכפסיה**. קטר ידיו ורגליו על שפת היס: **ואשקיל עליה צידקא דמיה**. הפנה את מרוגת המים עליו: גיריה ידיהו הוא. הן הן תזיו והרי הוא כזרק צו חץ וכדמפרש ואילך שהמים צאים צכה ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמוך לשפת היס והשפה מדרון: **צבה ראשון**. כשפינה להם דרך לנדה זה מיד נפלו עליו דהוי כמו: **אצל צבה שני**. שהניחו רחוק קצת ולא נפלו המים מיד צלאתן מגדרותיהן עליו אלא לאחר מכאן הלכו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: **והלכה לצדין**. דרך נפילתה שלא נפלה כנגדו אלא כשהיא חוזרת לארץ היתה מתרחקת לצדין אצל אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חוזרת לארץ מאליה: **סיזיל לעיל**. דהא כלפי מעלה זרקא כנגדו ולא לצדין: ואי

מסורת הש"ס

^א [לקמן עה:]. ^ב ס"א דאולי מיניה, ^ג פרה פ"ו מ"א, ^ד פרה פ"ב מ"ב ע"ש, ^ה חולין טז, ^ו ס"א ל"ג, ^ז [שמות כא], ^ח [ז"ל היה קידוש], ^ט בב"א: מלוי דהא הוה, ^י [ז"ל צבלי דעת],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה זרק וכו' נתכוין כ"ל אותו ו' מתקן: (ב) בד"ה כגון אלו המשחקין וכו' ולאחר שזרקו הוא דן וכו' אם יכול לכוון ואשמועינן תנא דאם ההוא דזרק בכוחל נתכוין שיהרג את חצירו:

לעזי רש"י

קולי"ר. לשפוך.

מוסף רש"י

הרי יצא מבית דין זכאי. והא נפקא לן מנזדיק אל מהרוג צפרק אחד דיני ממונות (לעיל לג:׀) מנן ליונא מצ"ד זכאי ואמר אחד יש לי ללמד עליו מוכה שאין מחזירין אותו שנאמר ולזדיק אל מהרוג (דקטן עה:׀). דכפתיה. קשרו, ואשקיל עליה בידקא דמייא. שהפנה המים לעבור עליו ויערובהו, גירא ידידיה הוא. דהרגו ממנש בלחות המים והן הן כלי זיט ולא הוי גרמא (חולין טז:׀). בבח ראשון. שקשרו סמוך לשפת המים וכיון שנקב נקב צשפת המים מיד בלו המים לפיו (שם). אבל בבח שני. שקשרו ברחוק והמים הלכו שם, אפי"פ שהוא נקב הנקב והפסו לשם, פטור דגרמא צעלמא הוא (שם).